

Inregistrat în registrul Publicațiilor: Tribunalul Bihor Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. - Redacția și admin. Oradea-Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

Uj Amerika nőtt ki gomba módra a szibériai és mandzsu pusztaságokon

Az orosz-japán vetélkedés életre keltette a földkerekség egyik legbujább, leggazdagabb vidékét

Páris, augusztus.

Miután a Távolkeleten a háborús veszélyt — valószínűleg rövid időre csak — elnapolták, az angol és francia sajtó figyelme ráterelődött az orosz-japán hadtápterületekre. Európa földrajzi képzeletvilágában kihalt, szikes, szomorú sivatagokként élnek ezek a vidékek amelyek azonban a valóságban már régen életrekeltek s az orosz-japán versengés következtében új Amerikává fejlődtek. A Paris Midi kiküldött munkatársa, Marcel Chaminade plasztikus képet fest arról a lázas, minden fantáziát felülmuló fejlődésről, amelynek során a félmillió városok úgy nőnek ki a földből, mint eső után a gomba.

Japán kolosszális erőfeszítései

A Németországról kétszerte nagyobb Mandzsukuóban 34 millió hektár művelhető humusz állott még 10 évvel ezelőtt is kihasználatlanul. A japánok ebből már 16 millió hektárral — tehát nagyobb területet, mint amennyi Argentínában megművelés alatt áll — bevetettek. Hat év alatt a japánok tízezer kilométernyi vasúti vonalat építettek, amelyek nagyjából már összekötik Mandzsukó vidékeit és az igába hajtott országból aranybányát varázsolnak a Felkelő Nap birodalmának részére.

Hsingking-nek a fővárosnak, most 250 ezer lakosa van. — Azonban az új városregyedik építési gyilkos sietséggel folyik s így a számítások szerint Hsingking tíz éven belül millió város lesz. Mukden óriási arzenáljaival, Dairen a világ legmodernebb kikötőjével és legnagyobb gabonaráktáiraival, Tsitsihar a maga monstrályaúdvárával már félmillió városok. Mutancsiang hidroelektrikus központjaival, Rasin és Huluato a Japán felé irányuló kikötőjükkal amerikai tempóban épülnek s néhány év alatt félmillió városokká fejlődnek.

A milliárdos tökebefektetésekkel és természetesen százmillió hasznokkal dolgozó japán konszernek és trösztök csudát műveltek a kiaknázás gyorsításában: a Foosun mellett levő erdőkitermelésnél 40 ezer munkás dolgozik. Ugyanígy az eddig kihasználatlan szénbányából már évi 8 millió tonna szenet termelnek ki és 180.000 kilowatt áramot állítanak elő. Ez a mennyiség, ha az épülőfélben lévő 8 elektromos központ munkába áll, évi

600.000 kilowatra emelkedik majd. Az ujonnan feltárt anshani bányából már évi 700 ezer tonna vasércet termelnek ki. Japán Mandzsuko kiaknázásával önállósítja gyapotellátását is: eddig 200.000 hektár területen folyik a termelés. Az angol gyapjuiparra a keleti piacokon hamarosan halálos csapást mér majd a sárga szigetország: a mandzsu sikszágon a japán trösztök millió nyájukat legeltetnek s árakban verhetetlenek lesznek, hiszen a munkaerőért ugyiszólván nem fizetnek semmit.

A réz, az ólom, a magnézium, a márvány ömlik a föld alól. Az eddig felismert szén és vasérc körülbélül ötmilliárd tonnát képviselnek. A terület végtelen gazdagságára jellemző, hogy eddig csak Mandzsuko kisebb felét tárták fogyasztékosan föl.

Az oroszok sem vesztik az időt

A határ másik, orosz fenn-

hatóság alatt álló oldalán nem kisebb erőfeszítés folyik. — A szovjetek gyarmatosítási üteme szintén amerikai. Miután a fősúlyt az iparosításra fektetik, különösen a városok fejlődése hihetetlen. Éppen úgy, mint a japán oldalon, a pusztá homokból rövid évek alatt sarjadnak elő a százezres és több százezres városok: Magadan, Szovjetszkaja, Gavaque, Komsomolsk. E négy új város civilizálásába csupán az utóbbi három év alatt öt milliárd rubelt fektettek bele. Külön hat milliárd rubelt igényeltek a városok körüli szénbányák üzembehelyezési munkálatai. A kábarovszki gyártelepeket két milliárd költséggel modernizálták.

A közelmúltban még sivatag volt a vidék. Ma rengeteg kitűnően kiképzett autós szeli át s a gyarmatosító lakos ságot öntik a vonatokat. E pillanatban a Távolkelet orosz hadtápvídekét már 13 millió ember népesíti be. — Az Amur

egész medencevidékén nagy lendülettel folyik az aranytermelés. Sakhalinnál valóságos hadászati gyárüzemet állítottak fel, amelyeknek gazdasága mesébeillő. Már eddig is csomó petroleumforrást tártak fel s minden nap új felfedezésekre vezet.

Marcel Chaminade szerint a szovjetmunka kevésbé rendszeres volt, mint a japán, mert az iparosítás kissé hazárdmódra történt. De a haladás így is elkápráztató és a terület végtelen lehetőségei következtében még hihetetlen lépésekre képes.

Ez az orosz terület a föld egyik legbujább, leggazdagabb vidéke. Érihető, hogy a szigetország pillanatra sem veszi le róla sóvár tekintetét. A döntő háborúra, írja Chaminade, feltétlenül rövid idő kérdése a rivalizáló hatalmak között, mert Japánnak gyorsan kell támadnia, nehogy a szovjetek befejezhessék tengeri készülleteiket és Vladivosztokot oly mértékben megerősíthessék, hogy a japán támadás már teljesen reménytelenül váljék.

A minapi megegyezés tehát csak kölcsönös kalkuláció arra, hogy a háborút valamivel később alkalmasabb és opportunusabb lesz megvívni.

Négyszázhatyzer lej értékű lopott bélyegét találtak az elfogott betörőnél

Brassóból jelentik: A brassói rendőrség elfogta Jánosi Ferenc 27 éves büntetett előéletű betörőt, ki a mediasi betegsegélyző pénztár helyiségében levő páncélszekrényt felfeszítette s 50 ezer lej készpénzt, valamint félmillió lej értékű

bélyegét lopott. Jánosi töredelmes beismerést tett. Elmondta, hogy álkulcs segítségével jutott be a pénztárba, a páncélszekrény oldalát megfurta, aztán farkasfogak segítségével a szekrény négy olda-

lát felhasította. Az így nyíló nyíláson keresztül benyúlt a páncélszekrénybe és kifosztotta. Jánosinál 406 ezer lej értékű bélyegét és 26 ezer lej készpénzt találtak letartóztatása alkalmával.

Hat fogoly szökése a francia börtönpokolból

Mexikóból jelentik: A mexikói francia követ arról értesült az itteni hatóságoktól, hogy 6 cayennei fegyencnek sikerült megszökni és jelenleg San Miguel Cozumel szigetén tartózkodnak, amely a yucatanai par-

tokkal szemben fekszik. A szökevények jelentkeztek a hatóságoknál és halászsoknak adták ki magukat, azonban leleplezték őket és azóta letartóztatásban vannak. A fegyencok

elmondották, hogy a szökés alatt testileg teljesen kimerültek és közben súlyosan megbetegedtek, amennyiben valamennyiükön a malária tünetei mutatkoztak.

Kilencszázezer lej elsikkasztásával vádolnak egy volt mezőgazdasági kamarai elnököt

Temesvárról jelentik: A temesvári törvényszék most tárgyalja Sabin Mihai a temesvári mezőgazdasági kamarai elnökének bűnügyét, akit az ügyészség 900 ezer lej elsikkasztásával vádol. Az ügyés-

vádpointok szerint a gazdak között szétosztott kékkő ellenértékét felvette és az összeg egy részét megtartotta. Ugyanígy tett a lenvászóikak és juhok vételárával is. A vádpontok között szerepel Sabin Mihainak

kiutalt 150 ezer leies betegsegély is. A volt mezőgazdasági kamarai elnök kihallgatása során ártatlanságát hangoztatta majd elkezdődött a beidézt tanúk kihallgatása. A tárgyalás folyik.

20 ezer kutya Chisinauban

-- 2 ezer veszett marás évente

Az egészségügyi minisztérium által indított egészségügyi mozgalom során, egyes vidékekről egészen furcsa dolgok derülnek ki. Az egészségügyi osztatok, orvosokkal, egészségügyi személyzetükkel, a mel léjük rendelt lelkes fiatalokkal eljutnak az ország távol eső vidékeire is és leplezett vagy elhanyagolt bajokra is rábukkannak. Néha vannak azonban oly megdöbbentő esetek, hogy egészen közelfekvő és ugyszólván a központokban jelentkező igen nagy mulasztásokat fedeznek fel. Ez, ha nem is egészen természetes, de a körülményekkel könnyen magyarázható. Lapusna megyében például, sőt annak fővárosában Chisinauban: már egészen megszokták az emberek, hogy rengeteg a kóbor kutya és ennél fogva igen sok a kóbor veszett kutya is. Így esik, hogy Lapusnamegye vezet évi ezrenfelüli esetével, míg Orhei, Tighina és Cetatea Alba nagygék egyforma arányban osztóznak további ezer marási eseten, úgyhogy ezen a vidéken a hiteles statisztikák szerint átlag évente 2000 embert marának meg a veszett állatok. Az ottlakó közönség már annyira benne él ebben a veszedelemben, hogy fel sem tűnik ez az irtóztató és elképesztő szám, mellyel vezet nemcsak nálunk, hanem még a külföld bármely országához viszonyítva is.

Természetes, hogy az egészségügyi mozgalom változtatni fog ezen a tarthatatlan állapoton, de addig is érdemes felfigyelni rá, hogy mi okozza ezt a szomorú rekordot. Így például egymagában Chisinau városa mint huszezer kutya van. Ez a város a kóbor kutyák eldorádója, de általában példátlanul nagy nemcsak a városban, hanem még a szomszédos megyékben is a kóbor kutyák száma.

Május, június, július a legveszedelmesebb hónapok. A veszett állatok közül, amelyek az embereket megmarják. 97 százalék kutya, 1.3 százalék a veszett macska harapás, a többi marás más veszett állattól származik. A jelentés kiemeli, hogy tényleges következménye vagyis veszteség a marás következtében: csak ott állott elő, ahol veszett kutya marta meg az áldozatot, ami természetesen nem jelenti azt, hogy más veszett állat harapása nem volna éppen ilyen veszedelmes.

Az emberek még mindig nem érzik eléggét át annak a fontosságát, hogy a marás után azonnal jelentkezzenek. Száz megmárt ember közül 65 ember a marás után 1—4 nappal jelentkezett orvosnál, de 20 csak öt-hat, sőt hét nap múlva, 15 nyolc-tizen négy nap múlva, a többi a marás után

két hét múlva, sőt még később jelentkezett kezelésre.

A chisinaui Pasteur-intézetben általában öt-husz egyénre lentkezik naponta, akiket ott a Högyes-módszernek Puscariu fele rendszerével kezelnek, de sokan nem tudják megérteni a kezelés fontosságát és ezért megtörténik az, hogy a kezelés megkezdése előtt megszöknek az intézetből.

Most ezt az intézetet megnagyobbítják és a szükséghez képest felszerelik. Eddig, dacára a sok marási esetnek, nem volt teljesen elkülönített intézet és egyetlen orvos vállain nyugszik az intézet vezetése.

Az egészségügyi tevékenység során bizonyára kielégítő intézkedéseket tesznek az egészségügyi hatóságok, azonban a lakosságnak is tennie kell valamit, mert egyetlen városban huszezer kóbor kutya: az mégis csak renkívüli nemtörődömséget tulzott állatkiméletet igazol. Kétezer marás évente, ez még egy országban is tulontul sok, nemhogy három megye területén.

Uj interimárbizottság a nagyváradí Betegsegélyző élén

Nagyvárad, aug. 25. A hivataltal lap legujabb száma közli, hogy a munkaügyi miniszter uj interimárbizottságot nevezett ki a nagyváradí Munkásbiztosító élére. A bizottság tagjai: nagyipar: Mihai Faur (mun-

kaadó), Ioan Pop (munkás), kereskedelem: Mihai Teodorescu (munkaadó), Bradu Dumitru (alkalmazott), kisipar: Simonescu Martin (munkaadó), Ciupa Nicolae (munkás).

Munkanélküli órás mint -- óraszerkezet

Bukarest, aug. 25. Biarritzban a strandvendégek örömmel vették észre, hogy a strandon hatalmas órát állítottak fel, mely nemcsak hogy pontosan mutatja az időt, hanem óriási méreteinél fogva messziről is látható. Egy-egy mutatója öt méter hosszú és az idő a nyílt tengeren vitódlázó kirándulók számára is jól leolvasható.

Az óra legnagyobb érdekessége azonban, hogy semmiféle szerkezete nincs. Egy munkanélküli öreg órásmester ül mögötte pontos zsebórával és percenként előbbreállítja a mutatókat.

Az óriási órát egyenesen arra a célra készítették, hogy a munkanélküli órásnak kenyérkereseti lehetőséget nyújtsanak.

Gyilkosság a lodzi Luna-parkban

Berlin, aug. 25. A lodzi Luna parkban egy ur rendreutasított két részeg suhancot, akik a társaságában levő hölgyeket molesztálták. Az egyik suhanc

kést rántott és markolatig döfte a mit sem sejtő ember szívébe. A leszurt férfi azonnal meghalt, a gyilkost letartóztatták.

Sportvonat Budapestre

szeptember 7—13

Utlevél és vizum nélkül

csak személyazonossági igazolvány szükséges

Lei 1340

Információk a

WAGONS-LITS/COOK
ÉS EUROPA

menetjegyirodákban

Oradea, Bulev. Regele Ferdinand

A különvonal utasai Budapestén a

„METROPOLE”-ba szállnak
Rákóczi-út 58. a város szívében.

150 modern szoba 4— pengőtől, teljes penzió 9— pengőtől. Patinásbiru kiváló konyha. Valódi ardeali Flekkenkülönlegességek. Esténként szegedi Farkas Jóska cigányzenekara, d. u. és este Virány-jazz, — Tánc. — Perényi Lili énekel.

Hatvanezer leibe került egy hamis utlevél

Bukarestből jelentik: Részletesen beszámoltunk arról a nagyszabású utlevél-hamisításról, amelynek gócpontja Csernovitzban volt. Azt is megírtuk, hogy a bűnügyi hatóságok hosszas nyomozás után döntő bizonyítékoknak jutottak birtokába. A vizsgálat a nagyszabású bűnügyben tovább folyik s megállapítást nyert, hogy a Németországból menekült zsidók részére készült hamis utlevelek — darabonként — 60 ezer leibe kerültek.

330 lej jutalom egy elejtett farkasért

Bukarestből jelentik: A földművelésügyi minisztérium arról értesítette a közigazgatási szerveket, hogy pénzádományokkal kívánja jutalmazni a farkascsordák üldözőit. Minden elfogott, megmérgezett, vagy lelőtt farkas után a hatóságok 330 lejt utalhatnak ki.

— A rheuma, köszvény és mindennemű hüléses bántalmak, elsősorban a gripa, komoly megbetegedések. Ne kíséreltezzék tehát más szerekkel! Használja mindjárt az orvosoktól és kórházakban kipróbált és bevált gyógyszert: a Togal-tablettát. Erősen baktériumölő hatásuk és a mérgesanyagokat teljesen eltávolítják a szervezetből. Rheumánál a többbhetes, grippánál néhány napos Togal-kezelés nagyszerűen bevált. Az összes gyógyszerárakban és drogériákban

Elegáns budapesti nők pénzhamisító bandáját leplezték le Győrben

Győr, aug. 25. A győri rendőrség detektívjei egy nagystílű és régen keresett pénzhamisító társaságot leplezték le. A banda öt tagja, köztük két nő, e pillanatban már letartóztatásban van.

Az utóbbi időben az ország különböző városaiban jól sikerült kétpengős hamisítványokat hoztak forgalomba, amelyek megtevesztésig hasonlítottak a valódi kétpengősökhöz, de pár nap múlva megsötétedtek és ez árulta el, hogy hamisítványok.

A legutóbbi napokban Győrött sok ilyen hamisított pénzt szolgáltatott be a rendőrségnek s a detektívek annyit megállapítottak, hogy egy elegáns, magistermetű nő fizetett a hamis kétpengősökkel az üzletekben.

Tegnap azután egy diákgyerek futott be a rendőrségre és elmondotta, hogy a közeli fűszerüzletben hamis kétpengőssel fizet egy nő. A detektívek percekkel belül ott termettek és elfogták az elegáns nőt.

Az előállított nő először álnevet mondott be, de csakhamar kiderült, hogy Erdődi Erzsébetnek hívják, 21 éves budapesti lakos, akinek retiküljében igen sok hamis kétpengőst találtak.

Eleinte tagadta, hogy társai vannak, de később elmondta, hogy Kovács Sándor budapesti magántisztviselővel érkezett Győrbe és meg is adta lakásuk címét.

A detektívek már nem találták a megadott címet. Kovácsot, miután a banda tagjai közben megtudták, hogy a lány kézrekerült és ezért taxit Gönyűre szöktek, ahol egy vendéglőben álnéven szobát béreltek.

A detektívek a hajnali órákban rajtaütöttek Gönyűn a társaságon és a banda többi tagjait megkötözve hozták Győrbe.

Az előállítottak a következők: Diószeghy Lajos 29 éves budapesti biztosítási tisztviselő, Kovács Sándor 24 éves magántisztviselő, Radványi Rezső 24 éves soffőr és Német Anna 31 éves varrónő. Koffert is találtak náluk, amelyben 650 hamisított kétpengős volt és egy rejtélyes folyadékkal telt üveg, amely arra szolgált, hogy a hamisítványokat forgalombahozataluk előtt kifényesítsék.

A rendőrségen valamennyien bevallották, hogy ők hozták forgalomba a hamisítványokat, de tagadták, hogy a kétpengősöket ők készítették.

Egyöntetűen azt vallották, hogy Budapesten egy Reiner, vagy Reinitz nevű embertől kapták a hamisítványok darab-

ját 90 fillérért és Reinitz bérelte fel őket, hogy hozzák forgalomba az ország különböző vidékein a hamisított kétpengősöket. Radványi soffőr azt is elmondotta, hogy a Mussolir-téren ismerkedett meg az állítólagos Reinitz-cel, akitől elő-

ször 360 kétpengőst kapott, ebből Budapesten sikerült ötvenet elhelyezni, de a többi megfeketedett, mire megbízója valami savas folyadékot adott neki, hogy azzal fényesítse a pénzeket. Julius elején uja 550 darabot kapott értékesi-

A három erdélyi helytartó

Dr. Marta Alexandru

1869. december 21-én született a severinmegyei Căprioara községben, legkisebb volt születésű kislányként. Szülei nagy gondot fordítottak a nevelésére és az aradi főgimnáziumba adták, ahol mint jeles tanuló végzett el a gimnázium nyolc osztályát. Több ízben, még gimnáziumi tanulmányai alatt ösztöndíjat nyert és az aradi gimnázium értesítőiben csaknem mindig vastag betűvel, mint színvonalas tanuló szerepel a neve. Egyetemi éveit Budapesten végezte, ahol a Góldu alapítványból kapott ösztöndíjat. A doktori oklevél megszerzése után mint ügyvédjelölt Aradon, C. Pop Stefan íródjába lépett be és ettől kezdve részt vett a román nemzeti ifjúsági mozgalmakban. 1895-ben tartották Budapesten a magyarországi nemzetiiségek kongresszusát, amelyen Marta dr. egyik rendezője volt. Később egy másik kitűnő aradi ügyvéd, dr. Suciu Ioan irodájába lépett be, majd 1898. december 18-án letette az ügyvédi és bírói vizsgát és elhatározta, hogy Lippán nyit ügyvédi irodát.

Az impériumválasztás után dr. Marta Alexandru a kormányzótanács igazságügyi részlegének vezetőjévé lett, ami államtitkári rangnak felelt meg. Elővétel nélkül érdemeiért szerzett Erdély új bírói karának megszervezésében.

Ő alkotta meg a Birák Egyesületét, amelynek ma is elnöke. Amikor közigazgatási tevékenységét befejezte, ismét bírói pályára lépett, a nagyváradi ítélőtábla főnöke lett, majd egy fél év múlva kérésére a temesvári ítélőtábla fő-

elnöki méltóságába helyezték át. Ezt az állást 1921. áprilisában foglalta el és 1924-ben semmitörvényi bíróvá lépett elő, továbbra is megtartva a táblai főelnökséget, amelyet kiváló képességeivel ez év májusáig látott el amikor elérve a korhatárt, nyugdíjazták.

Pap Danila tábornok

1868-ban az aradmegyei Aciufa községben született, amely akkor Zaránd megyéhez tartozott. Iskoláit Körösbányán végezte, majd katonai alreáliskolát látogatott és mindvégig első tanuló volt. 18 éves korában katonai tanulmányainak folytatása végett a bécsújhelyi katonai akadémiára iratkozott, amelynek elvégzése után a szászvárosi 64. gyalogezred hadnagya lett. Mint ambíciózus katona letette a vezérkari tiszti vizsgát és 1901-ben a vezérkarhoz került. Ebben a minőségben előbb Przemyślben szolgált, majd 1904-ben ismét csapatszolgálatra a brassói 2. gyalogezredhez került. 1914-ben őrnagyi rangja volt és a sienevai hídfő megerősítési munkálatait bízták rá és ebben a technikai tisztségben, csapatával visszaverte az orosz támadásokat. Itt tüntette ki magát először példátlan leleményességével, mert minden parancs nélkül, önállóan járva el, nagy hadiérmekeket szerzett és ezek elismerésül az osztrák-magyar hadseregben elsőnek kapta meg a háboru alatti a koronás arany érdemrendet.

Kiváló hadvezéri képességét a hadsereg főparancsnoksága felismerte és ettől kezdve a vezérkarhoz osztották be. 1918-ig tehát a háboru befe-

tésre s ekkor ismerkedett meg a társaság többi tagjaival is Reinitz révén.

Először Tatára mentek, majd Felsőgallára, Bánhidára és más községekbe, ahol mindenütt nagymennyiségű hamisítványt hoztak forgalomba. Az volt a megállapodásuk Reinitz-cel, hogy minden nap levelezőlapot küldjenek Budapestre a 72-es postahivatalba postrestante címre és ezekből tudta meg megbízójuk, hogy a társaság tagjai még szabadon „működnek”.

A levelezőlapokon természetesen csak sablonos üdvözlő sorok voltak.

A győri rendőrség azonnal értesítette a budapesti főkapitányságot az állítólagos Reinitz szerepléséről, de a banda által megadott címen nem találtak ilyen nevű embert. A társaság öt tagját átkísérték a győri ügyészség fogházába és a nyomozást széles körben tovább folytatják.

A banda valamennyi tagja budapesti lakos.

jezéséig, a Pap-dandár, a honvédség egyik legkitűnőbb egysége maradt, amely később az olasz fronton tüntette ki magát. 1918. decemberében a kormányzótanács mellé osztották be, tábornokká lépett elő, előbb Boer tábornok vezérkari főnöke volt, majd a román 13. hadosztály parancsnoka. Ebben a minőségben vett részt a tiszai harcokban. 1923. áprilisában a craiovai 1. hadtest parancsnoka, egy évvel később átvette a kolozsvári 8. hadtest parancsnokságát.

Hanzu Alexandru tábornok

1871. október 17-én született Nagyszebenben, ahol az ortodox evangélikus gimnáziumban majd a brassói román főgimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait. Tüzérségi akadémiát végzett Bécsben, azután a pólai hegyezred tisztje lett. Ismét visszatért Bécsbe, itt elvégezte a legfelsőbb hadiiskolát, majd 1901–1903-as években a grázi hadtestparancsnoksághoz nyert beosztást. 1903-ban került Przemyślbe, mint százados és a nehéz tüzérségnél teljesített szolgálatot.

1918. novemberében azt a megbízást kapta, hogy az Olaszországban levő erdélyi foglyokat telepítse haza. Amikor ezt a megbízást elvégezte, a bucurestii hadügyminisztériumban a csatolt területek osztályának főnöke lett. 1919. óta előbb a 16-ik, majd a beszercei és nagyváradi hadosztályok álltak a parancsnoksága alatt. 1927-ben hadtestparancsnok, előbb a hegyivadászok hadtesténél, majd a kolozsvári 6. hadtestnél. 1931. szeptemberében hadsereg főfelügyelőnek nevezték ki, ezt a méltóságot tartotta meg 1932. decemberéig, amikor a korhatárt elérve tartalékba vonult. Most Szamos tartomány helytartója.

Bezárult a kisebbségi tanítók nyári nyelvtanfolyama

Bucurestiből jelentik: A kisebbségi tanítók részére rendezett salistei román nyelvtanfolyam befejezést nyert. 85 református, 45 római katolikus, 4 evangélikus és 1 unitárius felekezeti tanító vett részt a tanfolyamon, mely általában kedvező eredménnyel ért véget.

Katonai támpontot épít Egyiptom az olasz Libia mellett

London, aug. 25. Kairóból érkező jelentések szerint az egyiptomi kormány elhatározta, hogy a libiai olasz gyarmat szomszédságában fekvő Marza-Matruth egyiptomi kikötőt a nyugategyiptomi kerület katonai támpontjává építi ki. Ezzel kapcsolatban a merza-matruhi kikötőt jelentékenyen megnagyobbítják, hogy megfeleljen a modern katonai követelményeknek.

Mussolini szemleutja a Pantellaria szigetén

Rómából jelentik: Az esti lapok érdeklődésének közepontjában Mussolini pantellariai szemleutja áll. A Szicília és Északafrika között fekvő olasz sziget rendkívüli stratégiai jelentőségét hangsúlyozták a lapok. A Tribuna ezzel kapcsolatosan emlékeztet arra, hogy régebbi olasz kormányok elhanyagolták Pantellariát, amelynek pedig stratégiai kulcshelyzete van a Földközi tenger keleti és nyugati része között.

Zsarolni akart a szökött haramia

Bucurestiből jelentik: Megírtuk, hogy Ioan Suhan bandita megszökött az aiudi fegyházból. A gonosztevő most Lespezi községben tűnt fel, levelet dobott a postaládába és 105 ezer lejű követelt az általa megadott címre a postahivataltól. A postafőnök a csendőrséghez tette át a zsaroló bandita irását. Erélyes eljárás indult kézrekerítésére.

Komoly megbetegedésekkel, mint rheuma, köszvény és mindennemű hüléses betegségekkel, elsősorban gripánál, csakis komoly, biztos hatású gyógyszerek használata ajánlatos: ilyen a Togal. Erősen bakteriumölő és a szervezetet az ártalmas, mérges anyagoktól teljesen megtisztítja. — A Togal ilyen méregtelenítés céljaira különösen jóhatású. — Rheumánál a többhetes, gripánál a többnapos Togal-kezelés nagyszerűen bevált. Az összes gyógyszertárakban és drogériákban.

Belőrők garázdálkodása

Dicsőszentmártonból jelentik: Az utolsó napokban Megyesen sok betörés és lopás történt. Több tagból álló betörő banda hatolt be a Klinger-féle gyárba, ahonnan nagymennyiségű selymet és ruhaneműt, Léb Reginától nagyösszegű pénzt, Albu Veronikától és Obert Friedrichtól ruhaneműt és egyéb háztartási eszközöket és a Distribuția benzinraktárból különböző árut és az irodából nagyösszegű pénzt zsákmányoltak. A vakmerő betörőbanda kézrekerítésére széleskörű nyomozás indult.

Egy kolozsvári asztalossegéd meggyilkolta és fejszével feldarabolta anyósát

Több mint egy héten keresztül rejtegette a kamarában az oszladozó holttestet a gyilkos, míg a szomszédok rájöttek a bűntényre

Cluj, aug. 25. A Dragalina ucca 110 számú háznak olyan szerencsésége van tegnap óta, amelyre hosszú évek óta nem volt példa Kolozsváron. Katona László 26 éves műasztalos egyetlen feleségével meggyilkolta 50 éves anyósát, özv. Szabó Jánosnét. A holttestet elásta a fűkamrába, a véres ruhadarabokat és a véres fejszét, amivel anyósával végzett egyetlen szobából álló lakásuk ágya alá rejtette.

Körülbelül egy éve lakott Katona László feleségével és anyósával a Dragalina ucca 110. számú házban, ahol hárman egyetlen kis szobácskában huzták meg magukat. A fiatal házaspár elég békésen élt, de az asszony és az anyja között napirenden volt a civakodás. Három héttel ezelőtt a fiatal asszony Temesváron élő nővéréhez utazott és a lakásban egyedül maradt a vő és az anyós. A pergő nyelvű mosónő most már vejével veszekedett napról-napra. Augusztus 15-ike után azonban egyszerre elcsendesedett a ház.

Elcsendesedik a ház...

A szomszédok felfigyeltek a szokatlan csendre. Kérdezték is Katonát, hogy hová lett az anyós? Hála Isternek elutazott ő is Temesvárra, — felelte boldogan az asztalossegéd.

Abrudán háztulajdonos két fiatalember rokona elhatározta, hogy végére jár a dolognak. Teste mielőtt még Katona háza tért volna, bemertek a fűkamrába és bottal a kezükben tapogatózni kezdtek a limlomok között. A kamara sarkában, a földön valami puhába akadt meg a bot. A két fiatalember felkotorta a földet és ekkor elszörnyülködve meredtek a látványra.

A földből rongyokba csavart emberi kéz meredezett elő. Majd egy emberi törz. rongyos fekete kendőbe bugyolálva

10 rendkívüli olcsó napot rendezünk

a raktáron levő tavaszi árukból helyszűke miatt. Használja ki ezen ritka alkalmat. Tekintse meg kirakatainkat!

Katz Posztóáruház Avram Iancu-u. 1

A szörnyű bűntől s a látványtól féligájultan távolgott ki a két fiatalember Katonáék kamrájából. Fellármázták az udvar lakóit és a szomszédokat Nyomban értesítették a rendőrséget is.

Előállították a gyilkost, aki csakhamar töredelmes vallomást tett. Elmondotta, hogy anyósa állandóan szerelmével üldözte. Sokszor már olyan toladó volt, hogy felesége előtt alig tudta leplezni anyósa szörnyű viselkedését. Felesége elutazása után még elviselhetetlenebbül üldözte szerelmével. A gyilkosság estéjén ő már elaludt, amikor az anyósa költögetni kezdte és ismét ajánlatával gyötörte. Eleinte durva szó

val akarta lerázni az asszony közeledését, de amikor az nem hagyta abba, elvesztette a fejét. Nem akarta megölni, csak annyira emlékszik, hogy a sarokhoz ugrott, ahol az ajtó mögött a seprűt és a fejszét tartották. Valamelyiket megragadta, nem is tudja, melyik volt és az asszony felé sujtott. Az ütés a fejét érte és nyomban utána elborította a vér. Ekkor látta, hogy a fejszével verte fejbe. Gyorsan egy rossz lepedőbe csavarta az asszony fejét, hogy a vér ne folyjon szét a szobában. Ekkor az anyósa már halott volt, mert a fejsze-csapás csaknem lemetszette a fejét a törzsről.

A borzalmas rekonstrukció

A borzalmas tett után lefektették és elaludt. Néhány napig egy fedél alatt élt a hullával, mert az anyósa több mint 100 kilót nyomott és a roppant súlyos testet nem tudta eltüntetni. A szobában talált rongyokkal feltörölte a vérvonásokat. Mikor néhány nap múlva sem tudott semmi megoldást találni a hulla elszállítására, elhatározta, hogy feldarabolja és úgy rejtje el. A baltával, amivel agyonütötte anyósát, többől levágta a hulla két lábát, aztán a fűkamrában fél méter mély gödört ásott és abba belegyömöszölte a hatalmas testet.

A vallomás után Katona eljöttől végig lejátszotta a gyilkosságot. Az áldozat helyén egy szomszédasszony feküdt az ágyban, aki reszketve, arcát kezébe temetve feküdt, midőn a gyilkos, három rendőrrel a háta mögött, ütésre emelte a véres fejszét...

Mikor a rekonstrukció véget ért, a hatóságok emberek és a megbilincselte gyilkos alig tudtak utat törni maguknak a szörnyülködő tömeg között, amely a rendőrségi autót körül vette. Katonát visszavitték a központi rendőrségre, Temesváron tartózkodó feleségét ne-

dig még a szerdai nap folyamán értesítették a szörnyű eseményről.

Likör helyett ecetsavat ivott

Hilman Zoltán tegnap egyedül tartózkodott otthon. A fiatalember likört akart inni, de a likörös üveg helyett végtelen tévedés folytán az ecetsavas üvegből ivott néhány kortyot. Szülei eszméletlen állapotban találtak rá. Azonnal beszállították a kórházba, de a gyomormosás már nem sokat segített és a szerencsétlen fiatalember kiszenvedett.

Halála városszerte nagy részvétet váltott ki.

Öngyilkos pénztárnok

Bukarestből jelentik: Emil Alexandrescu a Râmnicul-Sarat-i mezőgazdasági iskola 47 éves, nős számvevő-pénztárnoka hálószobájában felfelöltte magát s nvomban meghalt. Búcsulevelet nem hagyott hátra. Eljárás megindult.

Hamis nyomon

— Regény — 25

— Már évekkel ezelőtt! És azt is olvastam az újságban, hogy Selkirk kiszabadult. Gondoltam mindjárt, hogy ő az, amikor Rayvel elmentünk mellette a halbar. A szobaleány megmondta a nevét... Nos hát, apa, gyónj!... Ugy-e, sok beszédétől kimételek meg?

Hallett ezredes nem volt hajlandó semmit sem meggyónni.

— Nekem ez az ügy csak kellemetlen kötelesség — mondta —, de arányánál másként áll. Jelenlegi állapotában...

— Ó — kiáltott fel Joan hirtelen, úgy hogy mindkét szülő összerézzen.

— Mi az drágám? — kérdezte Mrs. Hallett türelmesen.

— Anyus, nem vesztetted el a gyöngytüdet... azt, ami abba a kicsi aranykosárba volt foglalva?

Mrs. Hallettnek elállt a lélegzete. Attól a perctől fogva, amikor tudatára ébredt, hogy az élete — és az uráé is! — attól függ, hogy annak a holttestnek a kiléte ki ne derüljön, azt is látta, hogy hazudnia kell a tü. dolgában.

— Drágám, hogy jutott ez most az eszedbe?

— Amikor ma Rayrál voltam — magyarázta Joan — egy detektív jött oda azzal a gyöngytüvel, amit a holttesten találtak. A detektív azt kérdezte Raytól, nem tud-e valamit a tü.ről? Ray megmutatta a tü. nekem is. Mindkettőn úgy gondoljuk, hogy a tü. egészen olyan, mint a tied. Holnap bizonyosan meg fogják mutatni neked is a rendőrségen és azért úgy véltem, jobb ha meggyőződöl róla már most, hogy a tied-e a tü. vagy nem. Megnézzem a szobádban?

Mrs. Hallett gyors pillantást vetett az urára és azt felelte:

— Ne fáradj, drágám. Azt hiszem az én tûm az. Én adtam Mr. Marchnak.

— Ó, helyes, akkor rendben van a dolog.

— Margaret!...

Hallett nyitva felejtette a aját és úgy bámult a feleségére.

— Semmi nagy dolog nincs ebben, George — mondta Margaret közönséven. — Jelentéktelen kis dolog volt, említésre sem méltó. Nem gondoltam, hogy elfogadja... Iger furcsa ember volt bizonyos tekintetben.

— De mégis... drágám... nem nagyon szokatlan dolog, hogy egy nő... nyakkerdőtűt ajándékozzon egy férfinak? — Elhallgatott, mert eszébe jutott, hogy itt van a leánya. — Habár, persze, ahogy mondod, March sok dologban furcsa ember volt.

(Folytatjuk)

NYOMTATOTT PASZTOR EDE
CLUJ-NAPOCA

SPORT

A B. divíziós mérkőzések bírói

Craiu Iovan—CFR Craiova,
Caciuc (București).
Unirea MV—Rovine Galați.
Alba Iulia, Milka Traian.
CAO—Jiul, Nagyvárad, Bogdan (Szatmár).
Minerul—Soimii, Lupeni,
Palfy (Arad).
CAMT—Vulturii, Temesvár,
Mureșul—Victoria, Măroșvá-

sárhely, Sipos.
Industria Sărmii—Monopol,
Aranyosgyéres, Raab.
SGS—Crisana, Szeben, Bărzan (Craiova).
Stăruirja—Olympia CFR,
Nagyvárad, Marija Gh.
Universitatea—Tricolor (B. M.), Kolozsvár, Augustin Soran.

Lenni, vagy nem lenni?

Vasárnap dönt a NAC a további fennmaradás kérdésében

Tegnap híradásunk — melyben elsőre és egyedül számoltunk be a Szövetség elutasító határozatáról, óriási feltűnést keltett. A NAC vezetősége — mint jelentettük — ezzel kapcsolatosan rendkívüli közgyűlést hívott össze vasárnap

délelőttre és a közgyűlés határozatától teszi függővé a további magatartását. A rendkívüli közgyűlés határoz majd a fennállás, vagy megszűnés kérdésében. Az elnökség éppen ezért népes közgyűlésre számít.

Egységes helyárák az A. divízióban

A Nemzeti Bajnokság bizottsága az idény kezdetén foglalkozott a helyárák kérdésével.

Megállapították, hogy a legdrágább jegy 110 lej, a legolcsóbb 15 lej lehet.

Az Universitatea bepereli a futball Szövetséget

Tegnap beszámoltunk a Szövetség határozatáról, amely visszautasította a NAC és az Universitatea revíziós kérését és ezzel minden remény szerte foszlott az A. Divíziós szerep-

lést illetően. Az Universitatea vezetősége ezzel kapcsolatosan elhatározta, hogy felosztatja az egyesületet és bepereli a Szövetséget.

Magyarország-Olaszország 3:1

A férfi Középeurópa Kupa tennismérkőzésen szerdán a magyar játékosok mindkét páros mérkőzést megnyerték. —

Gábor, Asboth—Kucel, Vido 4:6, 6:3, 6:4, 6:0. Szigeti, Dallos—Canapele, Martinelli 2:5, 6:2, 6:3, 6:2.

APRÓHIRDETÉSEK

Előfizetési díj havonta 40 lei — Megjelenik mindennap

ÁLLÁS

Jómegjelenésű csakis intelligens hölgyeket és urakat szép keresethez juttatunk ügynöki teendők elvégzésével. Cim a kiadóban. 3446.

Kifutófiút felveszek. Str. Cosbuc 9. Molnár. 3529

Iparvasúti mozdonyvezető. lokomobil kezelő keresetű. Str. Cosbuc 21. 3527

VÉTEL-ELADÁS

Ház és kis házhely eladó Selesu rét 8. ucca 32. szám, Balaton. 3497

Befőzéshez hólyagpapír és celophan papír kapnató a Pásztor Ede cégnél, Piata Mihai Viteazul 4

Nagy Singer varrógép négy fiókos, súlyesztős, vadonat új, olcsón eladó. Oradea, Str. Taranilor 16/a. 3530

Eladó a Str. Praga 35. számú ház. 3529

A nagyalomástól alig öt percnire, a volt városi szőlőtelep mellett, házépítésre alkalmas parcellák, köztük több sarkhely is eladó. Értekezni a tulajdonosnál délelőtt 9-ig, dél után 2—4 óra között Str. Franca 12. 2420

Egy kézi hajtású tengeridárló „Kühne” gyártmány eladó Str. Franceza 12. 2419

LAKÁS

Uccai szoba, konyha mellékhelyiségekkel elsejére kiadó. Str. Cosbuc 20. 3498

Cséplőgéprob. banás 2 halottal

Bukarestből jelelik: Borzalmas szerencsétlenség történt cséplés közben Bukarest szomszédságában, Dridu községben. A cséplőgép kazánja felrobbant s a robbanás következtében két gazda meghalt és négy súlyosan megsebesült. Az égő cséplőgépből kipattanó szikrák felgyújtották az asztalban levő termést, így 40 család kenyér nélkül maradt. A robbanás okának kiderítésére az eljárás megindult.

Németország az angol befolyás ellen

Berlinből jelentik: Walter Frank, német nemzeti gazdasági miniszter szeptember hó második felében meglátogatja Magyarországot, Jugoszláviát, Bulgáriát, Görög- és Törökországot.

Ezek a látogatások mintegy folytatásai Schacht dr. hasonló látogatásainak és az a céljuk, hogy hangsúlyozzák Németország érdeklődését a dunai és balkáni államok iránt. Ilyenformán Németország megpróbálja ellensúlyozni a nyugati hatalmak erőfeszítéseit és azal vádolja őket, hogy „politikai kölcsönöket” nyújtanak a nevezett államoknak, hogy ilyen módon gátat vetenek Németország természetes terjeszkedésének.

Rádió műsor

SZOMBAT

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok, 13 Időjelzés, időjárás kulturális hírek, sport, vizállás-jelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben Sport híreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Operettlemez. 20.20 Felolvasás. 20.35 Heita Aida Schumann-dalokat énekel. 21 Üzenetek. 21.15 Táncczene. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 A rádió szalorzenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemez. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Tlbeszélés. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Mit üzen a rádió? 18.30 Magyar nóták. 19.30 Utelirás. 20 Hegedű-számok. 20.35 Rádió a rádióról. 20.50 Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.15 Hírek. 22.35 Cigányzene. 23 Jazz. 23.25 Magyarország kormányzójának bucsuztatása. 24 Hírek német és olasz nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek.